

Flik 6.28

Riktlinjer – föreläggande och vite gällande skolplikt

Ansvar för att en elev fullgör sin skolplikt är tredelat mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman (7 kap. 20–22 §§ skollagen). Vårdnadshavarens ansvar innebär att se till att eleven fullgör sin skolplikt, vilket i praktiken innebär att se till att eleven kommer till skolan och närvarar vid alla sina lektioner.

Om en elev inte kommer till skolan är hemkommunens skarpaste verktyg för att åtgärda detta möjligheten att förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. Detta föreläggande får förenas med vite.

Föreläggande

Ett föreläggande är ett beslut som fattas av en myndighet och som innehåller en begäran om att en person skall utföra något. Ett föreläggande skall vara skriftligt och det skall vara utformat så att det alltid finns en möjlighet att fullgöra det genom att utföra den eller de åtgärder som beslutet beskriver.

När det gäller en elevs skolplikt är målsättningen med de åtgärder som vårdnadshavaren skall utföra att eleven inställer sig vid den skola där skolplikten ska fullgöras.

Beslut att förelägga en elevs vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter när en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång fattas, enligt barn- och utbildningsnämndens delegationsordning, av förvaltningschef. Beslutet gäller omedelbart om inte annat beslutas.

Vite

Ett vite är en summa pengar som en myndighet kan besluta att en person ska betala om personen inte har följt myndighetens beslut.

När det gäller en elevs skolplikt innebär vitesföreläggandet att vårdnadshavaren skall betala en viss summa till kommunen om eleven inte kommer till skolan och närvarar vid sina lektioner.

Beslut att förena ett föreläggande med vite fattas, enligt barn- och utbildningsnämndens delegationsordning, av barn- och utbildningsnämndens utskott.

När får vite utfärdas?

Ett vitesföreläggande får inte utfärdas förrän alla tänkbara ansträngningar har gjorts för att finna en lösning på frivillig väg. Ett föreläggande får till exempel inte utfärdas om eleven vägrar att gå i skolan trots att vårdnadshavaren har gjort vad som ankommer på denne i detta sammanhang (prop. 1985/86:10 s. 91). Det ligger därför på hemkommunen att visa att vårdnadshavaren inte fullgjort sina skyldigheter (kammarrättens dom 2019-04-02, mål nr 2228-2229-18).

Vem ska vitesföreläggandet riktas till?

Ett föreläggande om vite måste riktas till en namngiven person. Om det inte går att fastställa vem av en elevs vårdnadshavare som bär huvudansvaret för att skolplikten inte fullgörs ska ett föreläggande riktas individuellt till var och en av dem.

Vad ska vitesföreläggandet innehålla?

Vitesföreläggandet skall tydligt ange vilka åtgärder vårdnadshavaren ska vidta för att undgå skyldighet att betala det fastställda vitesbeloppet. Det skall också framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden ska vidtas.

Utformning

Ett vite kan utformas på två sätt:

1. vid ett enstaka tillfälle
2. löpande, vilket innebär att ett visst belopp ska betalas med jämna intervaller så länge inte föreläggandet följs

Om personen inte följt föreläggandet kan kommunen meddela ett nytt föreläggande och i detta sätta ut ett högre vite.

Delgivning

Huvudprincipen är att beslutet i original eller i bestyrkt kopia ska överlämnas till adressaten personligen.¹

Vitesbeloppets storlek

Vitesbeloppet uppgår till 1 procent av respektive vårdnadshavares årsinkomst. I det fall ett tidigare utdömt vite inte resulterat i att eleven fullgör sin skolplikt kan beloppet höjas med 0,5 procent.

Rättsliga utgångspunkter**6 kap 2 § andra stycket föräldrabalken – Vårdnad, boende och umgänge**

Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov enligt 1 § blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter samt ska bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning. I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan ska vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

7 kap 20 § skollagen – Vårdnadshavares ansvar

Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt.

7 kap 23 § skollagen – Föreläggande och vite

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. För en elev i specialskolan, sameskolan eller förskoleklass vid en skolenhet med specialskola eller sameskola är det i stället huvudmannen för respektive skolform som får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutas. *Lag (2017:1115).*

8.5 och 9.12 barn- och utbildningsförvaltningens delegationsordning

Beslut att förelägga en elevs vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter när skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång, enligt 7 kap 23 § skollagen, fattas av förvaltningschef. Beslutet gäller omedelbart om inte annat beslutas.

8.6 och 9.13 barn- och utbildningsförvaltningens delegationsordning

Beslut att förena ett föreläggande enligt ovanstående med vite, enligt 7 kap 23 § andra stycket skollagen, fattas av barn- och utbildningsnämndens utskott.

Om du har frågor

Om du har frågor om föreläggande och vite angående en elev i en särskild skola är du välkommen att kontakta aktuell skolas rektor. Om du har generella frågor om elevens skolplikt och rätt till utbildning är du välkommen att vända dig till utredare/strateg vid barn- och utbildningsförvaltningens kansli.

Kontaktuppgifter

Högsjö skola	0151-192 91
Marmorbyns skola	072-526 25 76
Slottsskolan F-6	0151-192 91
Slottsskolan 7-9	0151-192 21
Sävstaskolan	0151-192 12
Förvaltningskansliet	0151-191 60
Mejl skickas enligt:	fornamn.efternamn@vingaker.se